

Vergaderjaar 2009–2010

26 956

Beleidsnota Rampenbestrijding 2000–2004

Nr. 71

VERSLAG VAN EEN ALGEMEEN OVERLEG

Vastgesteld 19 april 2010

De algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie¹ heeft op 25 maart 2010 overleg gevoerd met minister Van Middelkoop voor Wonen, Wijken en Integratie over:

- **de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 2 november 2009 inzake het rapport Fatale woningbranden 2008 (26 956, nr. 67);**
- **de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie d.d. 24 november 2009 inzake Toegankelijkheid woongebouwen in verband met ziekenvervoer (29 453, nr. 139);**
- **de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie d.d. 17 december 2009 inzake Toezeggingen tijdens de AO's van 3 en 12 november 2009 over de benoeming van de oud-wethouder van Amsterdam, Herrema, tot commissaris bij Rochdale en over NEN-normen (29 453, nr. 146);**
- **de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie d.d. 18 januari 2010 inzake Reactie op verzoek van de algemene commissie voor WWI inzake het artikel «Oude verbouwnorm bruggen alsnog in Bouwbesluit» in Cobouw (28 325, nr. 120);**
- **de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie d.d. 1 februari 2010 inzake Reactie op het Manifest voor funderingsherstel (9 oktober 2009) (30 136, nr. 33);**
- **de brief van de minister voor Wonen, Wijken en Integratie d.d. 19 maart 2010 inzake Toezeggingen op het gebied van bouwregelgeving (28 325, nr. 121).**

Van dit overleg brengt de commissie bijgaand stenografisch verslag uit.

De voorzitter van de algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie,
Van Gent

De griffier van de algemene commissie voor Wonen, Wijken en Integratie,
Van der Leeden

¹ Samenstelling:

Leden: Van Gent (GroenLinks), voorzitter, Van der Staaij (SGP), Arib (PvdA), Poppe (SP), Weekers (VVD), ondervoorzitter, Dijsselbloem (PvdA), Depla (PvdA), Van Bochove (CDA), Koopmans (CDA), Van der Ham (D66), Vietsch (CDA), Sterk (CDA), De Krom (VVD), Algra (CDA), Verdonk (Verdonk), Jansen (SP), Ortega-Martijn (ChristenUnie), Wolbert (PvdA), Van der Burg (VVD), Van Heugten (CDA), Bouchibti (PvdA), Jasper van Dijk (SP), Thieme (PvdD) en Fritsma (PVV).

Plv. leden: Dibi (GroenLinks), Timmer (PvdA), Kant (SP), Blok (VVD), Bouwmeester (PvdA), Kraneveldt-van der Veen (PvdA), Haverkamp (CDA), Bilder (CDA), Pechtold (D66), Willemse-van der Ploeg (CDA), Blanksma-van der Heuvel (CDA), Meeuwis (VVD), Neppérus (VVD), De Wit (SP), Voordewind (ChristenUnie), Heijnen (PvdA), Zijlstra (VVD), Van Haersma Buma (CDA), Leerdam (PvdA), Ulenbelt (SP), Bosma (PVV) en Karabulut (SP).

Voorzitter: Vietsch
Griffier: Van Dalen

Aanwezig zijn vier leden der Kamer, te weten: Vietsch, Boelhouwer, Van der Burg en Jansen,

en minister Van Middelkoop van Defensie, minister voor Wonen, Wijken en Integratie, die vergezeld is van enkele ambtenaren van zijn ministerie.

De **voorzitter**: Ik open de vergadering. Ik heet de minister en zijn ambtenaren van harte welkom. Ik heet ook de collega's Boelhouwer en Van der Burg welkom. De heer Jansen van de SP-fractie komt iets later in verband met een ander overleg.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Voorzitter. Een nieuwe lente, een nieuw geluid. De nieuwe ministers rukken uit; hartelijk welkom in deze toch wat onwennige positie, zo zeg ik tot minister Van Middelkoop. We hebben er alle vertrouwen in dat we het tot een goed einde zullen brengen vandaag. Het is goed om ten overstaan van het publiek op te merken dat hoewel er weinig Kamerleden zijn, de aanwezige leden ongeveer twee derde van de Kamer achter zich hebben. Maakt u zich dus geen zorgen. Het heeft allemaal wel degelijk de volle aandacht, hoewel u dat misschien niet visueel waarneemt.

De **voorzitter**: Precies. Ik vul aan dat wij daardoor iets meer spreektijd hebben, namelijk zes minuten per fractie. Ik vraag de collega's, daarmee rekening te houden.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Aangezien ik dat niet wist, neem ik aan dat mijn tijd nu pas ingaat.

Voorzitter. Ik begin met enkele opmerkingen over het rapport Fatale woningbranden 2008. De minister onderschrijft de aanbevelingen van het NIFV met betrekking tot brandpreventiebeleid. Uit het onderzoek blijkt dat in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië het stellen van brandveiligheidseisen, bijvoorbeeld aan schuimrubberhoudende meubels en matrassen, een effectieve methode is geweest om het aantal doden fors te reduceren. Is de minister ervan op de hoogte dat in de Verenigde Staten en Groot-Brittannië het gebruik van broom of een broomverbinding verplicht is en dat dit leidt tot verbetering in de brandveiligheid? Hoe oordeelt hij in dat kader over de wijze waarop de EU bezig is om het gebruik van onder meer deze stof te verbieden? De komende jaren wil de regering het gebruik van rookmelders verder stimuleren. Dat is zeer terecht. Momenteel wordt gewerkt aan een implementatieplan, samen met onder andere het Verbond van Verzekeraars, de Brandwondenstichting, de brandweer en verhuurders. Hoe is de stand van zaken met betrekking tot het implementatieplan? Er zijn mooie voorbeelden bekend, ook uit de private sector. Zoals wij altijd hebben gezegd, zal het uiteindelijk daarvandaan moeten komen. Er zijn bijvoorbeeld verzekeraars die een korting geven op de premie indien de klant het huis voorziet van rookmelders. Dat vind ik een heel goed initiatief. Hoe kijkt de minister er tegenaan? Is hij bereid om het nog eens onder de aandacht te brengen, ook bij de maatschappijen die dit niet doen?

De brief met de toezeggingen over de bouwregelgeving is voor een groot gedeelte ingehaald door de actualiteit, namelijk met het aannemen van de Wet op de architectentitel en de deskundigheid en ervaring die daarin wordt geëist. Collega Vietsch zal straks het een en ander inbrengen, ook namens mij, ten aanzien van de wijze waarop de implementatie tot stand komt.

De reactie van de minister op het Manifest voor funderingsherstel is teleurstellend. Hij zei dat er vroeger al iets aan is gedaan, dat er geld aan

is uitgegeven en dat de gemeenten verder maar moeten kijken. Gezien de omvang van het probleem lijkt mij dat erg kort door de bocht. De minister erkent dat het een lastig probleem is. Hij heeft het standpunt dat eigenaren er zelf verantwoordelijk voor zijn en dat geconcentreerde funderingsproblematiek voor gemeenten kan leiden tot verloedering op buurtniveau. Alles goed en wel, maar het is toch goed om een aantal maatregelen te nemen, zelfs in deze demissionaire situatie, die het probleem enigszins beperken zonder dat er geld mee gemoeid is. Als een huis wordt verkocht, zou er een funderingsrapport beschikbaar moeten zijn, zeker als het huizen van voor 1985 betreft die in gebieden staan waar de paalrot zich zichtbaar voordoet. Daarmee voorkom je dat mensen die een huis kopen en zich in de schulden steken, na enige tijd worden geconfronteerd met het feit dat de fundering niet in orde is. Dan zijn de poppen namelijk echt aan het dansen, want dan zitten mensen aan een maximumhypotheek en hebben ze geen geld meer om het te herstellen. Zorg dus dat het van tevoren bekend is, dan weet iedereen die een huis koopt waar hij aan toe is. Er zijn dan twee opties. De kopende partij kan vragen of de verkopende partij het in orde maakt voordat hij het huis koopt of de kopende partij betaalt er minder voor, omdat hij met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid binnen een tijd van vijftien, twintig jaar geld moet uitgeven aan de fundering. Zo'n maatregel kan volgens mij heel gemakkelijk verordonneerd worden. Dat snijdt al een heleboel problemen af.

Daarnaast moet het mogelijk zijn om arrangementen te bedenken waarbij de waardevermeerdering ten gevolge van funderingsherstel, ook voor een bestaande woning, voor een deel kan worden gebruikt als een vorm van achtergestelde betaling wanneer je het huis verkoopt. Als je fundering aanbrengt in je huis, kost dat door de bank genomen € 60.000 en resulteert het in een waardestijging van het huis van € 30.000. Als je een arrangement weet te treffen met een hypotheekverstrekker dat € 30.000 wordt afbetaald door middel van deze waardestijging, heb je al een heel grote mogelijkheid om een goedkoop hypotheekarrangement te organiseren. Ik daag de minister uit om daaraan aandacht te besteden.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik heb altijd begrepen dat bouwkundige gebreken – ik neem toch aan dat fundering daar ook onder valt – bij de aankoop van een huis moeten worden gemeld. Als dat niet gebeurt, kun je de verkoper ook op een later tijdstip aansprakelijk stellen. Ik vraag mij dus af in hoeverre de heer Boelhouwer iets nieuws vraagt. Of gaat hij uit van een bestaande situatie en vraagt hij om extra voorlichting op dit terrein?

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Het punt is nu juist dat er geen probleem hoeft te zijn op het moment dat je het huis koopt, maar dat je bijvoorbeeld door grondwaterstand of het dalen van de bodem na vijftien jaar toch wordt geconfronteerd met het feit dat de fundering droog is komen te staan en dan begint te verrotten. Degene die het indertijd aan jou verkocht heeft, heeft er dus geen enkele schuld aan, want het huis was helemaal op orde toen je het kocht. Het probleem ontstaat doordat de bodem op termijn inklinkt en de palen droog komen te staan. Dan zijn de poppen aan het dansen. Je kunt dan natuurlijk nooit meer bij de vorige eigenaar terecht. Als je nu weet dat dit eraan kan komen, kun je dat verdisconteren in de prijs die je betaalt en dus in de hypotheek die je neemt. Je wilt dan altijd een marge houden om het te kunnen herstellen als het nodig zou zijn.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Als dat pas over vijftien jaar kan optreden, hoe ga je dat dan regelen? Ik vind dit toch wel heel lastig, want het betekent dat bijvoorbeeld alle huizen in veengebieden standaard moeten worden afgewaardeerd, omdat er funderingsproblemen kunnen optreden.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Als het waterpeil wordt verlaagd, is degene die het waterpeil verlaagt aansprakelijk. Dan kan de woningeigenaar zijn rekening neerleggen bij de desbetreffende gemeente of het desbetreffende waterschap.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Als het zo simpel was, waren er tot op de dag van vandaag niet zo veel processen gevoerd door mensen die ze nooit hebben kunnen winnen bij de rechtbank, omdat altijd werd gezegd dat er sprake was van bepaalde omstandigheden. Op het moment dat de bodem inklinkt en het waterschap het water weghaalt opdat het niet boven het maaiveld uitkomt, is dat zeer legitiem. Dat is geen overmacht waardoor de bewoner het waterschap kan aanspreken op het verlagen van het waterpeil, want als het peil niet was verlaagd, had de hele straat onder water gestaan. Die afweging blijkt juridisch gesproken heel ingewikkeld te zijn en leidt niet tot mogelijkheden voor de bewoners om hun gelijk te halen via de rechter. Dat is tot nu toe steeds bewezen. Ik pleit overigens niet voor het afwaarderen van woningen. Ik pleit ervoor dat mensen weten waar ze aan toe zijn als zij een huis kopen. Ze kunnen de verkopende partij dan vragen om het in orde te maken of ze kunnen er minder voor betalen omdat hun een risico boven het hoofd hangt. Dat lijkt mij heel logisch. Mevrouw Van der Burg noemt dat een algemene afwaardering, maar ik denk niet dat dat zo is. Het is gewoon een situatie die speelt tussen de koper en de verkoper in de onderhandelingen bij het aankopen van een huis.

Voorzitter. Mijn laatste punt betreft brandbare isolatiematerialen. Op vragen mijnerzijds hierover kwam het antwoord dat Efectis pas eind februari een rapport aan de minister levert, dat nog moet worden voorgelegd aan het Overlegplatform Bouwregelgeving. Ik heb zelf via werkbezoeken het een en ander aan onderzoek gedaan. Mijn conclusie, die ik alvast onder de aandacht van de minister breng, is dat isolatie op basis van polyurethaan kan leiden tot het vrijkomen van gassen, ook als je het goed inpakt in staal. Dat leidt tot grote gevaren voor de mensen die moeten blussen. Ik doe een beroep op de minister om, zodra het onderzoek van Efectis beschikbaar is, dat onderdeel uitdrukkelijk te betrekken in het antwoord dat hij voor de Tweede Kamer formuleert.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Voorzitter. Ik zal in dit algemeen overleg vijf punten aan de orde stellen. Ik begin met de fatale woningbranden, een heel actueel onderwerp. Gisteren bleek dat de brandweer voornemens is om haar activiteiten anders in te richten. De VVD-fractie onderschrijft dat het heel belangrijk is om mensen vooral bewust te maken van de gevaren van brand. Vaak is de oorzaak roken in bed, een overbelaste stekker of noem maar op. De voorlichtingscampagne is op bepaalde doelgroepen gericht. Er moeten rookmelders in huis worden geplaatst, zodat mensen bij brand in ieder geval tijd hebben om maatregelen te nemen of tijdig weg te komen. Aan de doelgroepen die zijn genoemd, de bewoners van particuliere huurwoningen en de bewoners van huizen in aandachtswijken, wil ik een doelgroep toevoegen, namelijk de bewoners van studentenhuisen. Daar zit vaak een gigantisch probleem. Mijn fractie is het ermee eens dat rookmelders niet verplicht worden gesteld omdat dit niet te handhaven is. Zij is tegen wetgeving die niet op een fatsoenlijke manier handhaafbaar is. Ik denk dat je met voorlichting een heel eind kunt komen bij de meeste doelgroepen. Mijn fractie ondersteunt dit punt dus.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Ik begrijp dat je het niet verplicht kunt stellen omdat je het niet kunt afdwingen, maar er is toch niets op tegen dat de verzekeraar extra premie oplegt of de verzekerde voor een deel zelf verantwoordelijk stelt als er geen rookmelders zijn?

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Natuurlijk mogen verzekeraars zelf hun eisen stellen. Dat is privaatrechtelijk verkeer en daar gaat de overheid niet over. Ik heb het daar dus niet over.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Daar ben ik het wel mee eens.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik vind het prima dat zij dat zelf regelen. Voorzitter. Tijdens het vorige algemeen overleg heb ik gevraagd of het in de letter en in de geest correct was dat een oud-wethouder van Amsterdam binnen een zeer korte periode lid werd van de raad van commissarissen van een woningbouwcorporatie in dezelfde stad, dus in hetzelfde werkgebied. Het antwoord was dat het naar de letter van de wet kan, maar het is nog steeds niet duidelijk of het naar de geest van de wet wenselijk is. Ik vind dit toch een heel belangrijk punt. Vanmorgen hadden wij het weer over integriteit bij de rijksoverheid. Ook dit is een sector waarin integriteit een heel belangrijke rol speelt. Is de minister het met de VVD-fractie eens dat je, als je wethouder bent geweest in een bepaald werkgebied, je in principe niet binnen – bijvoorbeeld – een jaar in hetzelfde werkgebied bij een woningbouwcorporatie bestuurder mag worden? In elk ander werkgebied zou ik dat prima vinden, maar niet in hetzelfde werkgebied. Ik hoor hier graag een reactie op in de geest van de governancecode.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Ik heb de VVD dat nooit horen roepen toen Zalm bij DSB ging werken vanuit zijn positie van minister van Financiën, maar goed. Het is altijd goed om het breder te trekken en het niet zo op de persoon te spelen. Mevrouw Van der Burg begint er zelf over, dus zij vraagt erom.

De **voorzitter**: Ik verzoek de leden om zich te houden bij het onderwerp bouwregelgeving en brandveiligheid en er geen andere beleidsterreinen bij te halen.

De heer **Jansen** (SP): Voorzitter, mijn excuses dat ik wat later was vanwege de regeling van werkzaamheden. Daardoor heb ik de nieuwe minister niet de hand kunnen schudden. Dat doe ik straks nog wel. Ik steun de insteek van mevrouw Van der Burg. Zij zegt terecht dat wij hiermee zeer zorgvuldig moeten omgaan in het kader van integriteit. Dat staat overigens helemaal los van de beoordeling van de heer Herrema, want het gaat mijn fractie om het principe. Mevrouw Van der Burg noemde een termijn van een jaar. Volgens mij is de essentie dat er geen actueel relatiernetwerk is dat kan worden gebruikt. Is een jaar dan niet heel kort?

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik heb inderdaad gezegd «bijvoorbeeld een jaar». Misschien is dat wel te kort. Het gaat ook mij niet om de persoon; ik heb de naam en zelfs de corporatie dan ook niet genoemd. Het gaat mij om het principe. In het kader van integriteit zou er een periode tussen moeten zitten als je in hetzelfde werkgebied aan de gang gaat. Dat ben ik met de heer Jansen eens. Voorzitter. Er komt een nieuw Bouwbesluit aan. Wij hebben verontrustende mailtjes gekregen van experts, onder andere van het Expertisecentrum Regelgeving Bouw. Ook TNO schijnt er het een en ander op aan te merken te hebben. Volgt hierover nog nader overleg? Wanneer komt het Bouwbesluit naar de Tweede Kamer? Is de minister in elk geval bereid om alle uitvoeringstoetsen, het Actal-advies en alles wat daarbij komt aan kritische geluiden naar de Kamer te sturen? De Kamer gaat hierover, maar is de minister eventueel bereid om de invoeringstermijn naar achteren te schuiven zodat wij alles goed kunnen bekijken? Eind 2009 heb ik een kabinetsreactie toegezegd gekregen over het al dan niet gratis

beschikbaar stellen van de NEN-normen. Wederom wordt gezegd dat de kabinetsreactie er niet bij zit. Wanneer krijgen wij haar nu eindelijk eens? Dat moet toch niet zo moeilijk zijn. Ik denk dat collega Boelhouwer dit verzoek ook steunt, want wij hebben samen een motie ingediend op dit vlak. Ook over de toezeggingen op het gebied van de bouwregelgeving, met name de aanpassing van de regelgeving inzake het bouwen van bruggen, hebben ons kritische signalen uit de praktijk bereikt. Is de minister bereid om de regeling die nu is getroffen, als een tijdelijke regeling te zien en om in het kader van het nieuwe Bouwbesluit naar een betere oplossing te zoeken? Voor dit moment is het de beste oplossing, maar er zijn twijfels of dit in de toekomst ook zo is. Ik heb nu onvoldoende kennis van zaken, maar ik wil deze afweging serieus kunnen maken. Nu moeten wij doorgaan, maar straks moeten wij ook andere afwegingen kunnen maken.

Mijn laatste punt gaat over het funderingsherstel. Ik heb een heel andere vraag daarover dan de heer Boelhouwer. In de brief staat dat eigenaren in een dergelijke situatie kunnen worden tegemoetgekomen met een lening. Dat kan uit de ISV-gelden, dus startersleningen van gemeenten. Wij hebben echter een brief gekregen waarin staat dat de pot voor leningen in het kader van de bevordering van het eigenwoningbezit vrijwel leeg is en dat dit ook snel zal gelden voor de pot voor de startersleningen. Hoe verhoudt zich dat tot het antwoord in de brief? In hoeverre is er überhaupt nog een mogelijkheid om eigenaren die echt in zwaar weer komen, in elk geval een beetje tegemoet te komen?

De heer **Jansen** (SP): Voorzitter. Laat ik ook maar beginnen met de woningbranden. Het onderzoek van de brandweer heeft opgeleverd dat in veel gevallen roken in bed of op de bank een rol speelt. Als je een pakje sigaretten koopt, staat daarop dat roken dodelijk is. Misschien moeten wij eronder zetten dat roken in bed nog dodelijker is. Het is frappant dat zo'n groot aantal dodelijke ongevallen daardoor wordt veroorzaakt. De voorlichting moet op dat punt dus vrij confronterend en hard van toon zijn, zodat duidelijk wordt wat het effect ervan kan zijn. Een ander zorgwekkend punt uit het rapport van de brandweer is dat in veel woningen waarin een brandmelder aanwezig is, die defect bleek te zijn op het moment dat er brand ontstond. Wat doen wij eraan om ervoor te zorgen dat de in woningen aanwezige brandmelders het ook doen? Een andere oorzaak van branden zijn de slechte of verouderde woninginstallaties, zoals de oude keukengeisertjes, vaak in het particuliere woningbezit. Met de ambtsvoorgangers van de minister hebben wij het al een aantal keer hierover gehad. De SP-fractie pleit al geruime tijd voor een apk voor woninginstallaties om dit probleem gericht aan te pakken. Mijn suggestie is om specifiek in te zetten op de oudere, vooroorlogse woningvoorraad die voornamelijk in het particuliere segment geconcentreerd is. Dan doen wij heel gericht iets voor de groep die het hoogste risico vormt. Hoe kijkt de minister hier tegenaan?

Collega Van der Burg sprak zojuist over de sandwichpanelen. Ook de SP-fractie is er na het lezen van alle rapporten inmiddels van overtuigd dat in gebouwen die een verblijfsfunctie hebben, zeker als het gaat om kwetsbare groepen, of in gebouwen waar veel mensen verblijven de toepassing van sandwichpanelen een groot risico vormt. Niet zozeer voor het ontstaan van branden, maar wel voor de gevolgen daarvan en voor de uitbreiding van branden. Mijn fractie steunt eventueel in te stellen restricties in het Bouwbesluit aan de toepassing van dat type materialen. Collega Van Gent, die er vandaag niet is, heeft in het vorige overleg vragen gesteld over problemen met het afvoeren van zieken in gebouwen waar de trap of de lift niet daarvoor geschikt is. De minister antwoordde dat hierover nog een notitie komt, omdat niet duidelijk is hoe groot dit probleem is. Hij schreef in november dat hij binnenkort met een notitie zou komen. Het is nu maart. Wanneer krijgen wij deze notitie? In de brief

van november staat ook dat er bij bestaande gebouwen geen enkele eis wordt gesteld op dit vlak. Moeten wij niet op zijn minst een inspanningsverplichting opnemen bij renovatie van gebouwen om op dit punt te doen wat mogelijk is? Ik erken ten volle dat niet alles bij ieder bestaand gebouw mogelijk is, maar ik denk dat een inspanningsverplichting wel zou kunnen helpen.

De voorgaande minister heeft een erg afhoudende reactie gegeven op het manifest van de gemeenten over het funderingsherstel. Dat vindt de SP-fractie jammer, want het is een reëel probleem. Het is waar dat er een aantal jaar geleden in zes gemeenten een gerichte actie is geweest, maar inmiddels blijkt dat het probleem ook in andere gemeenten manifest geworden is en dat het probleem in de zes gemeenten nog niet is opgelost. Wij hebben een werkbezoek afgelegd aan Zaanstad. Die gemeente heeft bijzonder veel moeite gedaan om mensen te helpen de fundering te herstellen. Dat is in vele honderden woningen inmiddels ook gebeurd, alleen is het geld nu op terwijl er nog meer dan duizend woningen met acute problemen zitten. Ik vind de redering over het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting niet erg sterk. De minister zou moeten weten dat deze regeling afhankelijk is van de gemeenten. Er zijn maar enkele tientallen gemeenten waar überhaupt aanspraak kan worden gemaakt op deze regeling en in een aantal van die gemeenten, zoals Zaanstad, is de pot inmiddels leeg. Kortom, ik vind het een beetje een smoesje om te zeggen dat die regeling bestaat, want zij blijkt evident niet te werken in een aantal gemeenten waar dat heel hard nodig is. De minister moet op dit punt dus wat doen. Er is twee jaar geleden geld gestoken in het SVN om het eigenwoningbezit te stimuleren. Onder deze omstandigheden zou het niet slecht zijn om dit soort problemen met prioriteit uit die pot te financieren. Ook als er geen extra geld in wordt gestort, moeten wij proberen om het geld aan het grootste probleem te besteden.

De SP-fractie is er groot voorstander van om het beschikbaar stellen van de NEN-normen uit publieke middelen te financieren. Een simpele manier daarvoor is het heffen van een kleine opslag op de bouwleges. Het voordeel van de gratis normen komt namelijk ook terecht in de sector. Dit lijkt ons verreweg de minst bureaucratistische oplossing voor het probleem. Ten slotte maak ik enkele opmerkingen over de herziening van het Bouwbesluit derde tranche. Wij hebben een brief gekregen van de voorzitter van de NEN-commissie, professor Walraven, over de effecten van de invoeringswet Wabo, die de minister ongetwijfeld ook heeft ontvangen. De brief is buitengewoon verontrustend. De heer Walraven geeft de Tweede Kamer ernstig in overweging om de minister te verzoeken om voor verbouw het nieuwbouwniveau centraal te stellen en wettelijk vast te leggen dat een lager niveau een nadere afweging vergt, waarbij dat niveau in beginsel niet lager mag zijn dan het rechtens verkregen niveau. Dat klinkt wat ingewikkeld, maar het komt in wezen neer op «keert terug op uw schreden, want dit was niet zo'n slimme aanpak». Daarnaast is gisteren in de publiciteit gekomen dat een groot aantal bouwpartijen zegt dat de invoering van de derde tranche op een aantal punten niet goed is voorbereid. Dat vindt de SP-fractie zorgwekkend, omdat de derde tranche een aantal zaken bevat dat snel moet worden geregeld, bijvoorbeeld op het gebied van energiebesparing. Als een aantal andere dingen niet zorgvuldig in het pakket is opgenomen, ontstaat het probleem dat dingen die nodig zijn moeten wachten op dingen die misschien nog even kunnen worden uitgesteld. Als er voor sommige zaken nog geen draagvlak is of er onvoldoende zekerheid bestaat over de effectiviteit van een strategie, kunnen wij de derde tranche dan zodanig knippen dat datgene wat direct kan en moet, geen vertraging ondervindt?

Voorzitter: Boelhouwer

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voorzitter. Op de agenda staan veel onderwerpen. Enkele daarvan raken emoties. Juist dan is het in onze ogen belangrijk om zuiver te redeneren en effectieve maatregelen te nemen. De grootste oorzaak van brandslachtoffers is het in slaap vallen tijdens het roken, zo blijkt uit het rapport van het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid Nibra. Helaas ontbrak dit punt in de publiciteit van de afgelopen dagen. Ik zeg «helaas», omdat waarschuwende publiciteit rondom dit probleem het probleem kleiner kan maken. Dat geldt ook voor een groot aantal andere oorzaken dat wordt genoemd, zoals dronkenschap, onder invloed zijn van te veel medicijnen of drugs en reparaties van daken met dakbedekking waarin vuur kan smeulen. Laten wij niet doen alsof brand alleen ontstaat buiten de schuld van mensen om. Roken in combinatie met schuim- en rubberhoudend meubilair en matrassen is gevaarlijk; mijn collega's zeiden het al en ik ben het daar zeer mee eens. Heel veel indruk heeft op mij gemaakt het filmpje over het bankje van IKEA dat vlam vatte, terwijl een vergelijkbaar bankje van IKEA uit Engeland brandvertragers had en dus aanzienlijk veiliger was. De reactie van IKEA was dat de overheid het in Nederland niet voorschrijft. Mijn reactie is dan simpel: laten we dat even regelen, het liefste in heel Europa. Wil de minister dit regelen? Wil de minister zich inzetten om dit in Europa voorgeschreven te krijgen?

Het aanbrengen van brandmelders in woningen klinkt goed. Zoals de minister schrijft, werkt in 55% van de gevallen de brandmelder echter niet omdat het batterijtje leeg is. Dat betekent dus dat bij de meeste woningen slechts sprake is van een vals gevoel van veiligheid. De minister schrijft dat uit het rapport blijkt dat bij slechts een paar branden waarbij in 2008 dodelijke slachtoffers vielen, er werkende rookmelders aanwezig waren en dat rookmelders dus levens kunnen redden. Voorzitter, dat is natuurlijk geen redenering. Het is geen bewijs dat er geen slachtoffers meer vallen indien heel Nederland rookmelders heeft. Sterker nog, er is aangetoond dat bij werkende brandmelders dodelijke slachtoffers zijn te betreuren en brandmelders dus niet alle slachtoffers voorkomen. De CDA-fractie wil effectieve maatregelen en wil daarom laten onderzoeken hoe effectief brandmelders zijn en of er nog betere varianten te verzinnen zijn. De minister schrijft dat bij open verbrandingstoestellen koolmonoxide-melders kunnen worden aangebracht. Ziet hij dit als een verplichting of is het vrijblijvend bedoeld? Hoe wordt geregeld dat de melders ook werken?

De heer **Jansen** (SP): Ik kom even terug op het punt van de brandmelders. Ik kan mij goed voorstellen dat de CDA-fractie wil dat de effectiviteit van brandmelders verbetert, bijvoorbeeld doordat de batterijtjes tijdig worden vervangen. Het nut van brandmelders ter discussie stellen kan ik mij echter juist van mevrouw Vietsch helemaal niet voorstellen. Zij is bij uitstek thuis in de bouwtechniek en zou dus moeten weten dat brandmelders een relatief goedkoop en effectief middel zijn. Het probleem is alleen dat ze een beetje slordig worden gebruikt.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Het probleem is dat het nooit bewezen is. Iedereen denkt dat ze effectief zijn. Ze zijn een beetje het troetelkindje geworden. Ik wil nu wel eens weten of ze inderdaad zo helpen. Er is nooit echt onderzoek naar gedaan. Er is ook geen onderzoek gedaan naar mogelijk effectievere opties. De heer Jansen zei dat hij zich dit juist van mij niet kon voorstellen. Dat klopt: ik heb ze niet en ik ga ze ook niet kopen. Dat was even een persoonlijke noot.

Voorzitter. De CDA-fractie wil dat er een einde komt aan de gevaarlijke badgeisers in gesloten ruimten. Ook de vorige keer hebben wij het hierover gehad. Als de brandweer inspecteert, zoals zij aankondigt op de

televisie, kan zij dan ook naar de gevaarlijke geisers kijken en op dat vlak maatregelen nemen? Zo ja, hoe en wat?

Over rotte heipalen hebben wij het ook al een aantal keer gehad, juist omdat het vaak trieste situaties zijn. Natuurlijk zijn er diverse maatregelen geweest, zoals gelden uit de stadsvernieuwingsfondsen, maar een definitieve oplossing voor dit probleem kan ook de CDA-fractie na aanzienlijk nadenken niet geven. Zij verzoekt de minister dan ook om zich nog eens te beraden op mogelijke oplossingen.

Bouwregelgeving gaat over veiligheid. Bij de nahang van de wijziging van het Bouwbesluit werd aangegeven dat bruggen bij renovatie minder draagkrachtig hoeven te zijn dan nieuwe bruggen. De CDA-fractie begrijpt dat niet. Wat de draagkracht van een brug moet zijn, hangt toch af van het verkeer dat daaroverheen gaat en niet van het oud of nieuw zijn van die brug? Nog minder begrijpelijk is dat de draagkrachteisen bij renovatie van bruggen bij gemeenten kunnen verschillen maar bij nieuwbouw landelijk gelijk zijn. Waarom heeft de minister deze flexibilisering ingevoerd?

Waarom stelt de overheid geen standaardeisen aan draagkracht?

Het CDA is van mening dat wetten waaraan mensen zich moeten houden, in principe gratis in te zien moeten zijn. In wetten zijn soms NEN-normen opgenomen en die zouden dus ook gratis moeten kunnen worden ingekeken. De minister zegt dat er een vervolg komt. Wij wachten dat nog steeds met spanning af, maar vragen wel aandacht voor alle wijzigingen die het NNI doorvoert in allerlei normen, zoals een wijziging van de definitie van oppervlakte. Het NNI doet dat in verband met internationale afstemming met collega-instituten in andere landen, maar de doorwerking van dit soort wijzigingen in Nederland is enorm voor de bouwwereld.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik hoor mevrouw Vietsch net zeggen dat zij ook voor het gratis kunnen inzien van NEN-normen is. Dat doet mij deugd. Als er binnen nu en een korte tijd geen reactie komt op het verzoek dat er al tijden ligt, begrijp ik dat zij de motie zal steunen?

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Niet om gratis de NEN-normen ter beschikking te stellen. Ik vind dat normen die in de wet staan, gratis ingezien moeten kunnen worden. Dat is niet hetzelfde. Als ik de berekening van de minister zie van wat er wordt gevraagd voor de NEN-normen, dan denk ik dat ze ook op een andere manier kunnen worden ontwikkeld. Het wordt gedaan met vrijwilligers. Het NNI voert alleen het secretariaat. Het opstellen ervan wordt voor een groot deel door het ministerie gefinancierd. Dan weet ik wel een goedkopere secretaresse, daar heb ik dat normeninstituut niet voor nodig.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Wij zijn het erover eens dat die normen gratis ingezien moeten kunnen worden door personen die eraan moeten voldoen, hoe ze ook worden gemaakt, maar dat er een einde aan moet komen aan de praktijk dat het NNI daar bedragen voor vraagt.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Ik vind dat ze gratis ingezien moeten kunnen worden wanneer je zegt dat wetten ook gratis in te zien zijn. Dat laatste is al het geval; wetten zijn gratis in te zien. Als je een boekje wilt hebben, moet je dat natuurlijk wel zelf betalen. Er zitten dus wel variaties in wat gratis moet zijn en wat niet. Er zijn reële kosten. Dat is bij wetten het geval en ik vind dat dit dus ook voor NEN-normen moet gelden. Als mij wordt gevraagd of ik ze te duur vind, zeg ik dat ik de berekening die de minister citeert absurd vind. Toen ik student was, heb ik de dure normen met heel veel pijn en moeite aangeschaft.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik denk dat wij het eens zijn op dit vlak. Mij kan het niet schelen of het via internet gebeurt of niet, als het maar

voor mensen beschikbaar is. Als je een mooi glossy boek wilt hebben, betaal je er maar voor.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voor glossy's moet in mijn ogen altijd worden betaald, maar dat weet de geachte collega. Wij wachten de onderhandelingen van de minister af, net zoals de kabinetsvisie die ons vermoedelijk na de verkiezingen zal bereiken.

Voorzitter. Tot slot enkele opmerkingen over het Bouwbesluit. Ik ben zeer verheugd dat er eindelijk regels worden geschrapd. Er zijn echter berichten dat door de wijzigingen bouwwerken extra duur zullen worden. Dat is natuurlijk niet de bedoeling. Kan de minister ons verzekeren dat de herziening niet leidt tot extra kosten in de bouw of bouwwerken extra duur zal maken? Wil hij toezeggen dat daarop een toets zal plaatsvinden voordat het besluit naar de Kamer komt, zodat wij zeker weten dat wij niet ineens heel dure gebouwen krijgen door de bouwregels te wijzigen?

Voorzitter: Vietsch

De vergadering wordt enkele minuten geschorst.

Minister **Van Middelkoop**: Voorzitter. Er is vandaag een variëteit aan onderwerpen aan de orde die een zekere samenhang kennen. Ik zal ze behandelen in de volgorde die de geachte afgevaardigden hebben aangehouden. Mevrouw Vietsch had gelijk dat het weliswaar allemaal techniek is, maar dat er ook emoties mee verbonden zijn. Het gaat om levensreddende zaken. Kamer en kabinet moeten daar gezamenlijk zorgvuldig naar kijken. Daarover zijn wij het eens. Dat is ook een van de rechtvaardigingen van dit debat.

Ik begin met het rapport Fatale woningbranden 2008. Het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid Nibra heeft in opdracht van mijn oud-collega's Ter Horst van BZK en Van der Laan voor WWI een onderzoek uitgevoerd naar de woningbranden in 2008 waarbij dodelijke slachtoffers waren te betreuren. Het doel van het onderzoek was het verkrijgen van inzichten in de oorzaken, het verloop en de gevolgen van brand in woningen, om daarmee het brandveiligheidsbeleid verder te verbeteren. Zoals bekend is het rapport op 27 oktober 2009 naar de Kamer gestuurd. Volgens het NIFV-rapport zijn er in 2008 44 woningbranden geweest met een niet-opzettelijke brandoorzaak, waarbij in totaal 49 dodelijke slachtoffers vielen. Op basis van een analyse van die branden doet het NIFV aanbevelingen die door mijn ambtsvoorganger en de toenmalige minister van BZK zijn overgenomen. Hoewel uit het onderzoek van het NIFV niet volgt dat het aantal woningbranddoden de afgelopen jaren structureel is toegenomen, ben ik van mening dat het aantal woningbranddoden kan en moet dalen.

Mevrouw Van der Burg dank ik voor haar steun voor de voorlichting die wij op dat punt geven. Ik zeg haar dat het inderdaad nodig en gewenst is om in studentenhuizen voorlichting te geven. Wij zullen dat dan ook doen. Het is ook voor mij alweer een tijdje geleden, maar de relevantie van die vraag – ik rookte toen nog – is onmiddellijk evident. Daarin moeten wij niet tekortschieten.

Vooral het gebruik van goede rookmelders in woningen lijkt een belangrijke bijdrage te leveren aan het terugdringen van het aantal dodelijke slachtoffers. In het rapport wordt geconstateerd dat bij slechts zes van de fatale woningbranden met zekerheid een rookmelder aanwezig was en dat slechts twee hiervan daadwerkelijk functioneerden. De Kamer heeft er ook op gewezen dat er wel een rookmelder kan zijn, maar dat het ook meegenomen is als deze het doet, om het wat ironisch te formuleren. Ik streef er dan ook naar dat in alle woningen rookmelders komen te hangen en vooral ook dat ze functioneren. Dat geldt ook voor de koolmonoxide-melders, indien relevant. Bij nieuwe woningen zijn, zoals de Kamer weet,

rookmelders al verplicht. Een wettelijke verplichting voor bestaande woningen stuit echter op onoverkomelijke handavingsbezwaren. Daarmee hoeven wij echter niet te volstaan. Met diverse partners wordt gewerkt aan een implementatieplan om hetzelfde doel met andere middelen te bereiken. Ik heb begrepen dat de Kamer recentelijk is geïnformeerd over deze aanpak.

De heer Boelhouwer vroeg of verzekeraars kunnen worden verplicht om een korting op de premie te geven als in huis een rookmelder aanwezig is. Zoals hij weet, zijn niet alle goede dingen en voornemens onmiddellijk te vertalen in een overheidsbevoegdheid. Ik vind echt dat dit primair een verantwoordelijkheid is van de contractanten, dus van de verzekeraars, wellicht de banken en degenen die het aangaat: de burger. De heer Boelhouwer heeft echter wel een punt. Een aantal verzekeraars doet dit al. Je mag dan hopen dat enige marktwerking op dat punt haar werk doet. Wij zijn in gesprek met verzekeraars om er bij hen op aan te dringen om deze op zichzelf niet onredelijke wens verder te honoreren. Als dat tot nieuws leidt, zal de Kamer daarover worden geïnformeerd.

De heer **Jansen** (SP): De minister zegt dat het voor bestaande bouw niet kan worden verplicht, omdat dat heel ingewikkeld is. Ziet hij dan niet het probleem dat andere middelen, bijvoorbeeld een premiedifferentiatie, juist niet werken in de wijken waar het het hardste nodig is? In het eigen onderzoek van Nibra staat dat in de oude wijken en in de aandachts-wijken, die deels overlappen, relatief weinig brandmelders aanwezig zijn. Het ligt dan toch voor de hand dat die mensen vaak ook niet verzekerd zijn en dit soort instrumenten dus ook niet werkt?

Minister **Van Middelkoop**: De vraag van de heer Jansen is volmaakt redelijk. Laat ik deze beantwoorden in combinatie met een aantal andere vragen uit de eerste termijn. Die vragen gaan over het «gezondverstand-vermoeden» dat er minder branden en minder slachtoffers zullen zijn als er brandveiligheidseisen worden gesteld aan schuimrubberhoudende meubels en matrassen. Dat is een deel van de oplossing van de problematiek. Is het niet linksom, dan is dit misschien een manier om rechtsom resultaten te boeken. Volgens het NIFV-rapport is de snelle brandbaarheid van veel meubels en matrassen in combinatie met roken de oorzaak van veel fatale branden. In navolging van Groot-Brittannië en de Verenigde Staten zullen de ministeries van VWS en BZK bezien of ook in Nederland nadere regelgeving mogelijk is. Ik sta open voor dit soort suggesties. Wij zijn aan het kijken wat er op dat gebied naar Nederland kan worden gehaald. Ga er maar van uit dat als wij mogelijkheden zien, wij die ook zullen benutten. Dit is een proces dat op enig moment wordt gestart en natuurlijk niet de dag erna onmiddellijk kan landen. Als je volstaat met wettelijke verplichtingen voor nieuwe woningen, zou je na verloop van tijd overal rookmelders hebben, maar daarmee kun je natuurlijk niet tevreden zijn; vandaar dat wij andere middelen inzetten. Wij richten ons dus enerzijds op een wettelijke verplichting voor nieuwbouwwoningen en anderzijds op manieren om ofwel verantwoordelijkheid te activeren ofwel eisen te stellen aan meubels en matrassen om hetzelfde resultaat te bereiken. Over deze materie hebben ook de heer Boelhouwer en mevrouw Vietsch vragen gesteld. Zij spraken ook over broom. De Europese Unie is daarmee bezig. Als dit leidt tot een verbod van zekere producten, zal dat in Nederland leiden tot een wijziging van de Warenwet. Dat zal ook het moment zijn dat de Kamer wordt geïnformeerd. Ik moet nu even improviseren. Als er op dat punt eerder goed bericht te melden valt, lang voordat er een wetswijziging aan de orde is, kan de Kamer ook daarover worden geïnformeerd.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik kom nog even terug op de rookmelders. De minister heeft gezegd dat hij een actie gaat inzetten. Wanneer kan hij

de Kamer nader informeren over de werking en de uitkomsten daarvan, zodat wij de vinger aan de pols kunnen houden?

Minister **Van Middelkoop**: Mij wordt medegedeeld dat dit begin volgend jaar zal zijn.

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Wij spraken over verzekeraars die korting geven als er rookmelders zijn. Dat betekent waarschijnlijk ook dat ze niet uitbetalen als na brand blijkt dat de melder het niet deed. Hoe kijkt de minister daartegen aan? Dat betekent namelijk een behoorlijk risico voor de mensen. Daarnaast stel ik de vraag of brandmelders nu eigenlijk helpen. Kan dat eens worden geëvalueerd? Wij zien alleen dat geconstateerd wordt dat bij dodelijke ongelukken brandmelders aanwezig zijn. Wij zien niet wanneer die zaken hebben geholpen om slachtoffers te voorkomen. Dat vind ik toch ook belangrijk.

Minister **Van Middelkoop**: Het laatste begrijp ik niet helemaal. Houdt mevrouw Vietsch het voor mogelijk dat de minister zegt dat hij weinig fiducia heeft in rookmelders en dat wij er dus mee stoppen?

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Als dat wordt bewezen, schat ik in van wel.

Minister **Van Middelkoop**: Ja, maar ik dacht dat wij dat stadium allang achter ons hadden, sterker nog, dat juist op basis van het door mij genoemde NIFV-rapport het wel degelijk de moeite blijkt te lonen om nog verder te gaan. Wij hebben een discussie over de methode, linksom of rechtsom, zoals ik al heb gezegd. Ik wil er eerlijk gezegd verder mee gaan. De eerste vraag van mevrouw Vietsch moet niet aan mij worden gesteld. Dat is een zaak van de contractanten. Als een verzekeraar een lagere premie vraagt aan iemand die zo'n rookmelder in huis heeft, is het natuurlijk een verplichting voor degene die het contract aangaat om het na te leven. Als achteraf blijkt dat dat niet zo is, is dat echt een zaak tussen die twee contractanten. Daar zit geen overheid tussen. Je kunt wel ongeveer uitschrijven wat zich dan zal voltrekken, maar ik geloof niet dat ik dat met uitspraken moet onderstrepen, want dan kom ik in het vrije overeenkomstenrecht tussen de burger en in dit geval verzekeraars. Voorzitter. De constatering van het NIFV dat bij huurwoningen en galerijflats verhoudingsgewijs veel fatale woningbranden plaatsvinden, vormt voor mij aanleiding om in overleg met de woningverhuurders te komen tot specifieke voorlichting over brandveiligheid. Zoals gezegd, het is één ding om rookmelders in huis te hebben, maar ze moeten ook wel werken. Dat is een reëel punt. Dat geldt voor meer spullen in huis. Je stelt er een zeker vertrouwen in en je stelt jezelf nooit de vraag of het wel werkt als het echt nodig is. Voorlichting daarover lijkt mij dus zeer relevant. De heer Jansen heeft een vraag gesteld over een soort apk voor woningen. Mij is inmiddels gemeld dat die vraag niet voor het eerst is gesteld en dat ik er wijs aan doe om het antwoord van mijn collega's te reciteren. De heer Jansen zal het met mij eens zijn dat, of je nu een apk hebt of niet, datgene wat nodig is voor een deel wordt bereikt met de zaken die ik zo-even heb beschreven. Ook hij zal waarschijnlijk niet tevreden zijn met uitsluitend de bureaucratische handeling, in dit geval de apk. Het gaat om het proces dat leidt tot de conclusie dat iemand een brandveilig huis heeft. Ik heb een aantal maatregelen daartoe opgesomd.

De heer **Jansen** (SP): Het aardige van een nieuwe minister is dat de discussie altijd weer opnieuw begint.

Minister **Van Middelkoop**: Ik had u nu door!

De heer **Jansen** (SP): In de discussie over de apk voor auto's hebben wij ons ook afgevraagd wat de grootste risicogroepen waren. Dat waren de oude auto's. Die moeten in ieder geval frequent worden gekeurd, terwijl dat bij heel moderne auto's helemaal niet nodig is. Zo zijn wij in de loop der tijd wat slimmer geworden in het afwegen van de kosten en de baten. Waarom kiezen wij deze aanpak niet voor de woningen? Het is bekend dat de grote risico's zitten bij de oude vooroorlogse woningvoorraad, met name op de particuliere verhuurdersmarkt.

Minister **Van Middelkoop**: De analogie houdt een keer op, denk ik. In het geval van auto's check je de hele auto om te kijken of dit kan leiden tot de conclusie dat de auto rijveilig is. De heer Jansen wil hetzelfde voor woningen, maar dan om tot de conclusie te komen dat de woning brandveilig is. Er zijn maatregelen genomen bij nieuwbouw. Ik geef toe dat dit niet de eerste zorgcategorie is; daarin heeft de heer Jansen gelijk. De voorlichting en de benadering om eisen te stellen aan spullen die iedereen in huis heeft en die bijzonder gevaarlijk kunnen zijn, vormen dezelfde beweging, leidend tot een apk-conclusie. Dat is het antwoord dat ik moet geven. Het simpele feit dat ik geen apk wil introduceren wil echter niet zeggen dat er niets gebeurt.

Voorzitter. Uit het onderzoek van het NIFV blijkt ook dat een goede registratie en evaluatie veel verbeterpunten kan opleveren voor een goed brandpreventiebeleid. De insteek is daarom om dit soort onderzoeken ook de komende jaren uit te voeren en waar mogelijk te verdiepen.

Momenteel wordt een onderzoek over 2009 uitgevoerd. De minister van BZK zal de Kamer daarover, mede namens mij, dit voorjaar informeren. Dat zal dus binnen een niet al te lange termijn gebeuren.

Een ander punt betreft de materie van mevrouw Van Gent, zo is mij gemeld. Zij is daar al eerder over begonnen. Ik doel op de toegankelijkheid van woongebouwen in verband met ziekenvervoer. In het algemeen overleg over het sectorbeeld woningcorporaties van 3 november 2009 heeft mevrouw Van Gent gezegd dat het bij veel woningen lastig is om brancards met een patiënt naar buiten te tillen. Dit punt is tevens op 12 november 2009 in een algemeen overleg over bouwregelgeving en brandveiligheid aan de orde geweest. Gesteld werd dat het vanwege de vergrijzing vaker zal voorkomen dat mensen op deze manier hun woning uit moeten. De gevraagde informatie over de voorschriften die betrekking hebben op de toegankelijkheid van bouwwerken voor brancards heeft de Kamer op 24 november 2009 gekregen. Bij de vervolgbrief van maart jl. is nadere uitleg gegeven over wanneer assistentie van de brandweer bij horizontaal vervoer van een patiënt noodzakelijk is. Mevrouw Van Gent en de heer Jansen hebben volstrekt gelijk dat zij aandacht blijven vragen voor dit onderwerp. Uit de informatie blijkt dat nieuw te bouwen grotere woongebouwen moeten zijn voorzien van een brancardlift. Deze regelgeving bestaat al sinds de oorsprong van het Bouwbesluit in 1992 en was daarvoor geregeld in gemeentelijke bouwverordeningen. Hoewel veel woongebouwen wel zijn voorzien van een brancardlift, zal het desondanks regelmatig voorkomen dat de ambulancedienst assistentie krijgt van de brandweer voor horizontaal transport van een patiënt. Dit zal veelal plaatsvinden met behulp van de brandweerhoogwerker, die de patiënt via een raam naar buiten kan tillen. Het is niet de meest ideale oplossing, dat snap ik ook wel, maar in dit soort noodsituaties gaat het erom dat het kan. Het is belangrijk om te constateren dat het materieel van de brandweer er ook specifiek voor is ingericht. Er zijn geen landelijke statistieken over de aard van de medische noodzaak en hoe vaak de brandweer voor dit specifieke werk wordt ingeschakeld om te assisteren. Voor wie het horen wil: ik vind dat de gemeenten er zelf op moeten toezien dat de brandweer op dat punt alert blijft, de goede spullen heeft, et cetera.

De **voorzitter**: De heer Jansen wil hierover een vraag stellen. Ik verzoek de collega's, hun vragen heel kort te formuleren.

De heer **Jansen** (SP): Ik heb de brief van 19 maart erbij genomen, die ik bij nader inzien toch gelezen had, ook de bedoelde passage. Ik constateer echter dat de twee vragen die ik stelde ook daarin niet worden beantwoord. De minister zei in november dat er geen gegevens zijn over hoe vaak dit probleem zich voordoet en dat dit zou worden uitgezocht. In maart zegt hij dat hij dit nog steeds niet weet. Wordt dit nu uitgezocht, ja of nee? De andere vraag was of er een inspanningsverplichting moest komen bij bestaande gebouwen. Ook daarover wordt niets gezegd in de brief van 19 maart.

Minister **Van Middelkoop**: Hiermee moet ik even voorzichtig zijn. Ik mag de heer Jansen niet de vraag voorwerpen wat ik moet met al die gegevens. Dat is namelijk zijn eerste vraag. Ik vind het belangrijk om er nog eens op te wijzen dat de lokaal verantwoordelijken erop toezien dat de spullen in orde zijn. Ik wil wel eens kijken of er een registratie is. Eerlijk gezegd, heb ik er niet zo veel verstand van, maar ik kan mij levendig voorstellen dat het registreren een keer ophoudt. Af en toe rukt de brandweer uit voor zo iets. Ongetwijfeld zal het in de administratie van de brandweer zelf worden bijgehouden, maar of het nuttig is om uitrukken en hulpverleners om deze reden landelijk te aggregeren, betwijfel ik. Ik vraag mij ook af of het de moeite waard is om dat allemaal te weten. Het is veel belangrijker dat die spullen in orde zijn.

De heer **Jansen** (SP): Mijn indruk in november was dat de minister wilde vaststellen of het een probleem is of een non-probleem. Ik constateer dat wij nog steeds niet weten of het een probleem is of een non-probleem. Als de minister bij wijze van steekproef de brandweer in tien gemeenten opbelt om te vragen of dit vaker voorkomt, krijgt hij in ieder geval een indruk. Dan weet hij of er sprake is van een substantieel probleem of niet. Dat is naar mijn mening voldoende. Dat lijkt mij toch een haalbare kaart.

Minister **Van Middelkoop**: Ik vind het een leuk punt. Door deze steekproef kunnen wij een indicatie krijgen of het de moeite waard is om hierover verder na te denken. Dat zal ongetwijfeld verantwoord gebeuren. Ik zal de brandweer in een aantal gemeenten bellen om daar een beter gevoel over te krijgen. Ik vind dat een goede suggestie. Die neem ik over. Dan de toezegging inzake de NEN-normen. Zoals de Kamer eerder is gemeld, heeft een besluit tot afkoop van NEN-normen, waarnaar in de bouwregelgeving wordt verwezen, onmiddellijk consequenties voor andere wet- en regelgeving. «Daarmee is deze kwestie een kabinetsbrede aangelegenheid», zei de minister dreigend op basis van enige ervaring. De aangekondigde kabinetsvisie op normalisatie van de minister van Economische Zaken zal ertoe moeten dienen om in het kabinet een standpunt te bepalen over de wenselijkheid en de reikwijdte van vrije beschikbaarheid van NEN-normen. Hoezeer ik het ook betreurt, het demissionair worden van het kabinet heeft de totstandkoming van een standpunt hierover in de ministerraad, laat staan besluitvorming, niet bevorderd. Ik moet de Kamer dus ook hier verzoeken om geduld te betrachten. Ik kan haar misschien verlokken om het te proberen, maar zij gaat zelf over het controversieel verklaren of niet. Of zij moet de minister van EZ nog bewegen, maar dat moet zij dan daar maar stimuleren. Iedereen heeft gesproken over de constructieve veiligheid bij de verbouw van onder andere bruggen, een lastige materie. Na uitleg heb ik het begrepen, en ik ga nu proberen om het netjes aan de leden uit te leggen. Op 29 november 2009 is de desbetreffende wijziging van het Bouwbesluit 2003 in werking getreden. Er zit zes jaar tussen de wijziging en de inwerkingtreding; dat zal zijn redenen hebben. Dat ga ik nog eens

navragen. Op 10 december 2009 zijn de vragen beantwoord die de Kamer hierover heeft gesteld in het kader van de nahangprocedure. Verder heeft de Kamer op 18 januari 2010 op haar verzoek een reactie ontvangen op een artikel in Cobouw over deze wijziging. Tegen mevrouw Vietsch en de heer Jansen zeg ik dat het een inhoudelijk lastige kwestie betreft. De wijziging van het Bouwbesluit is doorgevoerd in het kader van de crisis- en herstelaanpak. Daar waren goede argumenten voor. Kennelijk is de Crisis- en herstelwet een impuls geweest om dit nu daadwerkelijk te implementeren. Gebleken is dat bij grote projecten, zoals de renovatie van bruggen, knelpunten kunnen ontstaan. Bij de vergunningaanvraag voor renovatie of verbouw wordt door B&W soms vastgehouden aan het nieuwbouwniveau voor constructieve veiligheid zoals dat op grond van het Bouwbesluit 2003 geldt. Dat kan tot vertraging en hoge kosten leiden, terwijl het Bouwbesluit B&W wel de mogelijkheid geeft om tot het niveau voor bestaande bouw ontheffing te verlenen. Met de wijziging van het Bouwbesluit is nu geregeld dat B&W altijd ontheffing tot het niveau voor bestaande bouw zal verlenen. Dat maakt het dus ook mogelijk om weer op dat punt aan het werk te gaan. Op die wijziging is onder andere kritiek gekomen van de NEN-commissie, die gaat over de NEN-voorschriften voor constructieve veiligheid. Volgens de NEN-commissie is het niveau bestaande bouw op zichzelf een veilige bodem voor bestaande bouwwerken. So far, so good. Dit niveau moet naar het oordeel van de NEN-commissie vooral worden beschouwd als het niveau waarop de gemeente de eigenaar aanschrijft om verplicht onderhoud uit te voeren. Volgens haar is het niet wenselijk dat door verbouw en renovatie in Nederland steeds meer bruggen terechtkomen op dit lage veiligheidsniveau. Daarom wil de NEN-commissie dat bij verbouw wordt uitgegaan van een niveau dat ligt tussen bestaande bouw en nieuwbouw. Dat is dus een tussenoplossing. Ook Rijkswaterstaat – toch geen onbelangrijke actor in dit veld – gaat bij de renovatie van bruggen niet uit van het niveau voor bestaande bouw, maar van een tussengelegen hoger niveau. In samenspraak met de NEN-commissie en het ministerie van Verkeer en Waterstaat wordt nu gewerkt aan het definiëren van het niveau tussen nieuwbouw en bestaande bouw. Daarna zal de Kamer natuurlijk onmiddellijk vragen; dat heb ik ook gedaan. Dat niveau zal ik vervolgens via een wijziging van de regeling Bouwbesluit vastleggen voor de verbouw van bruggen en andere bouwwerken die geen gebouw zijn. Het overleg hierover met NEN en Verkeer en Waterstaat kost meer tijd dan verwacht, maar verkeert in een afrondend stadium. Ik hoop op korte termijn de regeling Bouwbesluit hierop te kunnen wijzigen. Een laatste vraag op dit terrein was van mevrouw Vietsch, die vroeg hoe ik aankijk tegen wijzigingen in oppervlaktematen die het NNI doorvoert in normen die gevolgen hebben voor de bouwwereld. NEN is verplicht om Europese normafspraken over te nemen op nationaal niveau. Het voorbeeld dat mevrouw Vietsch gaf, heeft betrekking op NEN 2580. Dat wisten wij allemaal natuurlijk. Dat is een norm die wordt gehanteerd in de vastgoedwereld bij het bepalen van de vloeroppervlakte. Het lijkt mij dat deze in alle Europese landen op dezelfde wijze wordt toegepast. Voordat naar de norm wordt verwezen in de bouwregelgeving zal altijd worden gekeken naar de gevolgen ervan voor de bouwsector. Dat kan tot gevolg hebben dat niet naar de norm wordt verwezen, maar dat het desbetreffende onderwerp in de ministeriële regeling wordt opgenomen.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Wij hebben een iets andere brief gekregen van de NEN-commissie, maar dat is op dit moment minder relevant. Als de minister dit naar de Kamer stuurt, heeft de Kamer dan nog de mogelijkheid om daarin indien gewenst aanpassingen door te voeren? Of is het een besluit dat de minister neemt en waarmee de Kamer wordt geconfronteerd? Dat lijkt mij heel relevant. Als dat zo is, moeten wij daar in dit debat dieper op ingaan. Anders kunnen wij even de tijd nemen

om ons goed te informeren en te bekijken waar de problemen zich nou precies voordoen.

Minister **Van Middelkoop**: Ik ben een beetje van de klassieke school. Het is bekend wat de onderscheiden verantwoordelijkheid is van wetgeving en gedelegeerde wetgeving. Bij gedelegeerde wetgeving zegt de wetgever, de Kamer inbegrepen: minister, u mag dat verder zelf regelen. In dat geval moet je het ook aan de verantwoordelijkheid van de minister overlaten. In sommige situaties is sprake van een voorhangbepaling waarbij de Kamer een rol speelt. Daarbij zijn allerlei varianten mogelijk. Ik heb even niet paraat of zich dat hierbij voordoet. Dit is even een vraag naar mijn wetskennis op dit punt. Kan iemand mij wellicht helpen?

De **voorzitter**: Er was een nahangbepaling bij deze regelgeving en daardoor kon de Kamer het niet meer wijzigen. Vandaar dat de Kamer, die het daarmee niet geheel eens was, dit nu opspeelt.

Minister **Van Middelkoop**: Het onderwerp heeft steeds meer mijn belangstelling. Een nahangprocedure is voor mij volledig nieuw, terwijl ik hier toch een tijd heb rondgelopen. Ik vind het ook een heel rare figuur, want er valt niks meer te veranderen. Dat zit niet in de aanwijzing voor de regelgeving; daarin zit alleen een voorhangprocedure. Laat ik het zo doen. Als dit de conclusie wordt uit het overleg tussen WWI, het ministerie van Verkeer en Waterstaat en de NEN-commissie en wij leggen dit vervolgens in regelgeving vast, dan zal ik de Kamer daarover informeren voordat wij dat doen. Hierbij heb ik echter de medewerking van mijn collega nodig. Dat mag natuurlijk altijd, ook als er geen voorhangprocedure is, maar ik vind dit wel een substantieel punt. Ik denk ook dat mijn collega van Verkeer en Waterstaat, die natuurlijk ook naar de veiligheid moet kijken, belangstelling heeft voor een parlementaire controle ter zake.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik dank de minister voor deze toezegging. Als wij wat krijgen, zullen wij ervoor zorgen dat wij daarop zo snel mogelijk reageren.

Minister **Van Middelkoop**: Fijn.

De **voorzitter**: Namens de CDA-fractie wil ik nog een vraag stellen. Een brug, daar zak je doorheen of daar zak je niet doorheen. Zo simpel ligt het, of die brug nou oud is of nieuw. De brug moet dus aan veiligheidseisen voldoen, hoe oud de brug ook is. Wij vragen dan ook waarom deze wijziging ooit is verzonnen. Kan de minister die wijziging niet gewoon intrekken? Dan zijn wij weer terug bij de oude situatie en dan zijn wij eruit.

Minister **Van Middelkoop**: Je rijdt over een brug heen, of je doet het niet. Gelukkig vraag je je niet steeds af of de brug inzakt of niet als je eroverheen rijdt. Bruggen moeten veilig zijn.

De **voorzitter**: Dat was nou juist het punt bij deze regelwijziging. Die gedachte zou wel in je op moeten kunnen komen omdat daarover toch enige twijfels waren.

Minister **Van Middelkoop**: Deze vraag is relevant. Dit raakt aan precies dezelfde materie als die waarover ik zojuist een brief heb toegezegd. Laat ik het zo doen. Ik zal ook die invalshoek blijven zien. Ik ga uit van de redelijkheid van deze opmerking. Die zullen wij van een antwoord voorzien. Als mevrouw Vietsch volstrekt gelijk heeft, leidt dit ongetwijfeld tot een andere conclusie dan wellicht nu in het beraad aan de orde is. Daarop krijgt de Kamer dus in dezelfde brief antwoord.

Dan «de lastige problematiek van het funderingsherstel», aldus mevrouw Vietsch. Daarin heeft zij volstrekt gelijk. Ook de heer Boelhouwer heeft hierover gesproken. In oktober kreeg deze commissie het Manifest voor funderingsherstel aangeboden tijdens een werkbezoek aan de gemeente Zaanstad. In dat manifest werden vier vragen aan het Rijk gesteld. Die vragen zijn grondig onderzocht. In de brief aan de Kamer van 1 februari 2010 zijn de bevindingen weergegeven, evenals andere acties die het Rijk heeft ondernomen ter ondersteuning van de funderingsaanpak. Enerzijds deel ik de conclusie van de opstellers van het manifest dat funderingsgebreken voor de individuele eigenaar-bewoner zeer ingrijpende gevolgen kunnen hebben. Anderzijds ligt de verantwoordelijkheid voor de aanpak bij hen. Daarmee hoeven wij echter niet te volstaan. Gemeenten kunnen de eigenaren hierbij ondersteunen. In de praktijk gebeurt dat ook. In het afgelopen decennium heeft het Rijk de gemeenten met de ernstigste funderingsproblemen zowel financieel als inhoudelijk ondersteund om de eigenaren-bewoners bij te staan bij het aanpakken van die problematiek. Maar dit zijn wel echt uitzonderingssituaties. Mijn ambtsvoorganger heeft duidelijk aangegeven dat een verdergaande financiële ondersteuning door het Rijk niet nodig en op dit moment ook niet mogelijk is. Tegen de heer Jansen kan ik nog zeggen dat sommige gemeenten een financiële bijdrage leveren uit eigen middelen. Deze komen uit het ISV-fonds. Dat loopt tot 2015. De nu ontwikkelde instrumenten zijn mijns inziens voldoende. Ik ben het overigens eens met de opstellers van het manifest dat verdere kennisoverdracht noodzakelijk is. Daarom moeten gemeenten die nog weinig weten van deze aanpak, gebruikmaken van de kennis van «ervaren» gemeenten. Ik zal ervoor zorgen dat de door mijn voorganger hierop ingerichte impuls wordt voortgezet.

De heer Boelhouwer stelde nog een paar meer specifieke vragen. Hij vroeg bijvoorbeeld of een funderingsrapport niet verplicht kan worden gesteld bij verkoop. Dat zou ik toch echt veel te zwaar vinden. Een variant was, als ik de heer Boelhouwer goed begreep, om een verplichte clausule op te nemen. Op dit moment geef ik er de voorkeur aan om niet met regelgeving en verplichtingen te werken. Gelukkig is het probleem bij veruit de meeste huizen helemaal niet aan de orde. Het is dus een beetje zinloos zoeken. De heer Boelhouwer zou dan voorstellen om in te zoomen op de gebieden waar het vermoedelijk gebeurt. Dan moet je echter gaan afpalen wanneer je het wel doet en wanneer niet, met alle rechtsgevolgen van dien als je er net naast zit. Onlangs hebben wij nog een brochure uitgebracht over het herkennen en aanpakken van eventuele funderingsproblemen bij koop en verkoop van een woning. Dat is ook een methode om mensen alert te maken op problemen die zich kunnen voordoen als zij een woning aanschaffen.

Verder heeft de heer Boelhouwer nog een vraag gesteld over het inzetten van de meerwaarde van de hypotheek. Dat is een vrij lastige en ingewikkelde materie. Ik moet ook weten wanneer mijn kennis ophoudt, maar ik weet er wel dit van. Je moet als minister ook denken in termen van bevoegdheden en mogelijkheden. De redelijkheid van het beeld dat de heer Boelhouwer naar voren bracht, onderschrijf ik, maar dit is echt een zaak van de eigenaren, van de verkopers en kopers, van banken wellicht of van verzekeraars. Behalve het steunen van de gedachte van de heer Boelhouwer – dat is management by speech op dit moment – zie ik niet welke bevoegdheden ik zou kunnen aanwenden om te realiseren wat hij wil.

Het volgende punt ging over het middel van de onteigening. Dat is natuurlijk historisch en ideologisch zwaar beladen. Dat vind ik zeer ver gaan. Er is nauwelijks voldoende grond om tot een zo ver gaande maatregel over te gaan. Naar ik meen, is in Zaanstad al eens een poging daartoe gedaan. Ik zou dat niet doorslaggevend willen laten zijn voor een wijziging van zulke ingewikkelde en belangrijke wetgeving als de onteigeningswetgeving.

Mevrouw Van der Burg heeft gevraagd of leningen soelaas kunnen bieden. Wellicht, maar niet te verstrekken door mij. Ik ben geen bureau voor leningen. Misschien ben ik nu te snel met mijn improvisatie.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): De minister zegt in zijn brief aan de Kamer dat de starterslening die via de SVn wordt aangeboden, een manier is om de particuliere eigenaar tegemoet te komen. Tegelijkertijd zit daar voor een deel een rijksbijdrage bij. Dat geld raakt snel op. De minister zegt ook dat ISV-middelen kunnen worden gebruikt. Kunnen die ISV-middelen ook worden gebruikt voor de startersleningen?

Minister **Van Middelkoop**: Zoals ik al eerder zei: de ISV-leningen lopen tot 2015. Die kunnen ook worden ingezet voor de starters.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Ik kan mij voorstellen dat de minister niet automatisch de portemonnee trekt. Komt echter een oplossing in beeld waarbij de meerwaarde van het huis aan de orde is, dan kan als een achtervang misschien een soort garantie door het Rijk worden overwogen. Dat zou uitgezocht moeten worden; dat ben ik met de minister eens.

Dan het onteigenen. Als een hele rij huizen dit probleem heeft, maar de eigenaar van een van die huizen doet niet mee, dan kun je echt helemaal niks. Soms moet je gewoon echt wat doen, al is het maar om al die andere mensen in dat rijtje te beschermen en te helpen. Ik hoor van gemeenten dat zij af en toe gegijzeld worden door de laatste die mee wil werken. Misschien dat je de gemeenten daarvoor een instrument zou moeten geven. Dat was mijn bedoeling.

Minister **Van Middelkoop**: Het eerste punt, van de overheidsgarantie, noteer ik. Hierop kan ik op dit moment echter niet inhoudelijk reageren. Ik moet ontzettend uitkijken, want ook overheidsgaranties kunnen er op een gegeven moment toe leiden dat de overheid geld moet uitgeven. En die vrijheid heb ik niet.

Het tweede punt ging over de onteigening. Dit is niet alleen in de sfeer van funderingsproblemen, maar ook bij renovatie in steden een gekend probleem. Het ingezette middel, een wijziging van de onteigeningswetgeving, vind ik daarvoor echt disproportioneel. Hoe vaak komt het nou voor dat dit zich voordoet? De heer Boelhouwer zou misschien een punt hebben als dit de enige methode zou zijn, maar dat is niet zo. Als ik dit zou doen, zou ik met een heel grote hamer op een heel kleine punaise slaan. Volgens mij moeten wij dat niet doen.

De **voorzitter**: Ik hoor mijn collega's fluisteren dat de gemeenten ook kunnen aanschrijven. In Rotterdam gebeurt dat ook. Wij helpen wat dat betreft even de nieuwe minister.

Minister **Van Middelkoop**: Ik dank u wel. Rotterdam is een verstandige gemeente, zoals wij samen weten, voorzitter.

Dan wil ik nog iets zeggen over de brief van het Expertisecentrum Regelgeving Bouw. Mevrouw Van der Burg heeft daarover indringende vragen gesteld, evenals mevrouw Vietsch en de heer Jansen. Het Expertisecentrum Regelgeving Bouw heeft de Kamer een brief gestuurd over het concept-AMvB Bouwwerkbesluit. Het expertisecentrum wijst daarin onder meer op de gevolgen die het besluit in zijn ogen zal hebben op de bestaande bouw en de daaraan verbonden sterke stijging van de administratieve lasten. De concept-AMvB ligt nu ter commentaar voor bij belangenorganisaties in de bouw. Ik zie deze brief als een van de commentaren op het concept-AMvB. Procedureel gezien, ligt het concept dus op de tafel waar het op dit moment hoort. Alle commentaren, waaronder dus het commentaar van het expertisecentrum, zullen op

16 april worden besproken in het Overlegplatform Bouwregelgeving (OPB). Daarna wordt aan mij advies hierover uitgebracht. Op basis van dat advies zullen naar ik veronderstel nog wel aanpassingen aan de concept-AMvB nodig zijn. Bij die AMvB, zo zeg ik in het bijzonder tegen mevrouw Van der Burg, hoort een bedrijfseffectrapportage waarin de financiële consequenties voor het bedrijfsleven worden onderbouwd. Tegen mevrouw Vietsch moet ik zeggen dat daarbij niet bij voorbaat is uitgesloten dat een en ander in sommige situaties duurder wordt. Als je bijvoorbeeld nieuwe regels treft op het gebied van energiebesparing, dan zal dat leiden tot het duurder worden van een bouwproduct. Wij weten allemaal welke milieudoelen daarmee worden gediend. Op de langere termijn geldt vaak dat goedkoop duurkoop is en dat je investeringen terugverdient. Om nu onmiddellijk te eisen dat het alleen tot een wijziging mag leiden als het niet duurder wordt, lijkt mij niet in het belang van de zaak. Op dit moment is de zaak dus nog niet rond. Dat mag inmiddels duidelijk zijn. Bij de stukken van de AMvB die naar de Kamer worden gestuurd, zit ook de bedrijfseffectrapportage. Ik neem aan dat wij hierover indien gewenst nog met elkaar kunnen spreken. Dat zou dan in de zogenaamde nahangprocedure moeten plaatsvinden.

De voorzitter: Dan is het leed al geschied. De Kamer wil toch graag vooraf een mogelijkheid tot bespreken hebben. Het gaat er mij niet zozeer om dat de eisen scherper worden, bijvoorbeeld op het gebied van isolatie en dat soort zaken, maar wordt bijvoorbeeld de norm voor oppervlakteruimtes vereenvoudigd, dan kan het zijn dat deze in een veel hogere categorie terechtkomen, waardoor een en ander duurder wordt. Ik denk nu vooral aan de klachten die ik van de Nederlandse vereniging van ziekenhuizen heb gekregen, namelijk dat zij toch iets te weinig wordt betrokken bij deze procedure.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Mag ik daar een vraag aan toevoegen? De minister zei dat het een AMvB was. Ik neem aan dat de Kamer dit dan nog bespreekt. Mijn fractie zou dat in elk geval bijzonder op prijs stellen, zodat wij niet voor een voldongen feit worden geplaatst.

De voorzitter: Kan de minister dat toezeggen?

Minister **Van Middelkoop:** Nee. Ik heb al eerder gezegd dat ik wat dat betreft een beetje tot de klassieke lijn behoort. Als in de wetgeving een vormprocedure is opgenomen – daar is altijd een reden voor, en soms is het zo in de wetgeving geamendeerd door de Kamer – dan ben ik gehouden om die procedure toe te passen als de Kamer dat wil. Bestaat die niet, dan heeft de wetgever aan de minister een bevoegdheid gedelegeerd. Dan moeten wij niet buiten de wet om nieuwe procedures volgen. De regering regeert in dit geval en maakt dus een AMvB. De Kamer kan altijd controleren. Als later blijkt dat dit toch heel beroerd uitwerkt, dan kan de Kamer in haar functie als controleur de minister naar de Kamer halen. Dat lijkt mij de koninklijke weg en daar hecht ik aan.

De voorzitter: Ik heb nog een procedurele vraag voor de minister. Ik kan mij herinneren dat er bij de vorige grote wijziging van het Bouwbesluit een voorhangprocedure is geweest. Weet de minister zeker dat dit een nahangprocedure is?

Minister **Van Middelkoop:** Nou etaleren wij ten overstaan van de zaal ons gebrek aan wetskennis. Laten wij het even bekijken. Als er een voorhangprocedure is, dan activeer ik de eigen belangen van de Kamer – maar dat is al niet meer nodig – om daar gebruik van te maken. Ik ga er nu even van uit dat die er niet is. Ik zal dus handelen zoals zo-even uitgelegd.

Ik krijg nu van mijn ambtelijke ondersteuning de desbetreffende tekst voorgelegd, die als volgt luidt.
Een algemene maatregel van bestuur als bedoeld in het eerste lid treedt niet eerder in werking dan twee maanden na de datum van uitgifte van het Staatsblad waarin deze is geplaatst. Van de plaatsing wordt onverwijld mededeling gedaan aan beide Kamers der Staten-Generaal.
Voilà. Wij kunnen er dus nog met elkaar over praten. Dat wil overigens niet zeggen dat alle dan levende wensen gehonoreerd kunnen worden, maar er is controle.

De **voorzitter**: Dat besluit de Kamer zelf. Dat weten wij.

Minister **Van Middelkoop**: Ik zeg mijn ambtenaren hartelijk dank voor hun superieure wetskennis.

De heer Boelhouwer en de heer Jansen hebben nog iets gezegd over de brandveiligheid van isolatiemateriaal. Daarover gaat een rapportage van Efectis Nederland. Die rapportage was aanvankelijk laat, wat te maken had met personele ondercapaciteit bij Efectis. Het was daarom te laat om een en ander nog te verwerken in het concept van de nieuwe AMvB die is voorgelegd aan het Overlegplatform Bouwregelgeving. Het goede nieuws is echter dat het rapport van Efectis over de brandveiligheid van isolatiematerialen alsnog separaat voor advies is voorgelegd aan het OPB. Het kan dus gewoon worden betrokken bij de advisering voor de aanpassing van de AMvB. Zoals gezegd, het OPB adviseert op 16 april over de mogelijke consequenties van dit rapport voor de nieuwe AMvB.

Mijn laatste antwoord is een antwoord op de vraag van mevrouw Vietsch. Zij wil een einde maken aan gevaarlijke badgeisers in afgesloten ruimten. Mijn voorganger heeft al eerder gemeld dat een verbod op geisers lastig is in verband met Europese productregelgeving. Ook is een verbod lastig handhaafbaar door het gemeentelijk bouwtoezicht. Tijdens het laatste algemeen overleg heeft mijn voorganger beloofd om de Kamer hierover nader te informeren. Ik zal dat binnenkort doen zoals beloofd in dat AO. Als het goed is, moet dit op het toezeggingenlijstje staan. De suggestie van mevrouw Vietsch dat ook de brandweer bij een voorgenomen huisbezoek een rol kan spelen, vind ik goed. Dat zullen wij een plek geven in de toegezegde brief. Voor zover ik heb begrepen, is de brandweer echter niet van plan om woningen te inspecteren. Dat is toch echt niet mijn bevoegdheid, maar die van de brandweer, als die al bevoegd is. De brandweer wil de bewoners wel adviseren over deze aspecten van brandveiligheid. Hierbij kan de brandweer ook aandacht besteden aan veilige open verbrandingstoestellen. Ik zal dit bespreken met mijn collega van BZK. Het resultaat daarvan kan worden opgenomen in de door mij toegezegde brief.

Voorzitter. Dat was het.

De **voorzitter**: Mij blijkt dat de leden behoefte hebben aan een tweede termijn.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Voorzitter. Ik dank de minister voor de beantwoording. Samen komen wij er wel uit. Dat is altijd wel weer mooi natuurlijk bij deze onderwerpen.

Het antwoord van de minister over het rapport van Efectis vond ik een beetje een rubberen antwoord. Ik krijg namelijk geen grip op de betekenis van dit antwoord. Ik vroeg of, als aan de Kamer antwoord wordt gegeven, uitdrukkelijk aandacht kan worden gegeven aan het aspect dat purpanelen echt gevaarlijk zijn. Uit het antwoord dat de minister net gaf, kan ik niet afleiden of dat ook een onderdeel van het antwoord zal uitmaken. Misschien ben ik wat onduidelijk over de fundering geweest, maar het gaat wel degelijk niet om een paar woninkjes. Het gaat namelijk om 400.000 woningen. Daarin wonen naar schatting toch 1,2 miljoen mensen.

Dat is geen klein bier. Hoewel de minister er niet zo vreselijk voor is om dingen te verplichten, wil ik ter bescherming van kopers en verkopers er toch voor pleiten om een funderingsparagraaf op te nemen in het koopcontract van woningen van voor 1985. Dat kost het Rijk helemaal niks, maar het is wel heel handig als dat wordt opgelegd. Dit kan immers heel veel ellende in de toekomst voorkomen. Ik wil de bewindspersoon daarom toch in overweging geven daar eens uitdrukkelijk over na te denken. Het zou mij nog veel meer waard zijn als de minister het ook zou doen.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Voorzitter. Ik dank de minister voor zijn antwoorden en de toezeggingen. Over twee besluiten dan wel AMvB's is toegezegd dat deze nog in de Kamer kunnen worden besproken. Begin volgend jaar zal duidelijk worden hoe de acties over de brandveiligheid voor de drie doelgroepen uitpakken. Het is jammer dat wij nog geen voortgang maken bij de NEN-normen. Ik vrees dat wij daar toch nog even op zullen moeten wachten.

Een vraag is niet beantwoord, namelijk de vraag over de integriteitskwestie. Daaraan wil ik een vraag koppelen. Zou het niet wijs zijn om dat op z'n minst in de governancecode en misschien in het Besluit beheer sociale huursector te regelen? Op die manier zou die overgang dan niet direct plaats mogen vinden. Misschien dat de gedragscode de beste plaats is.

De heer **Jansen** (SP): Voorzitter. Bij de discussie over de woningbranden zei de minister dat hij het met mij eens is dat het probleem zich voordoet bij de vooroorlogse woningvoorraad. Wij kiezen echter voor andere manieren om het probleem op te lossen. Er leiden inderdaad meer wegen naar Rome. Dat is waar, maar dan moeten wij in de Kamer toch afwegen wat de meest effectieve aanpak is. Het aanpakken van de bestaande voorraad – ik denk nu aan de brandmelders – lijkt mij bij uitstek effectief. Het is namelijk het hardst nodig in het vooroorlogse woningbestand, maar daar zitten de brandmelders juist niet in. Erkent de minister dat en is hij bereid om op grond van die afweging nog eens te bekijken wat kan worden gedaan om juist dat segment aan te pakken?

Hetzelfde geldt voor de apk. Ik kom hierop terug omdat het mes hierbij aan meer kanten snijdt. Een apk kan iets doen aan de veiligheid. Ook het binnenklimaat is daarbij aan de orde. Het punt dat mevrouw Vietsch noemde, over de gevaarlijke geiser, heeft ook te maken met de emissie van die geisertjes. Het heeft ook te maken met energiebesparing. In dat kader kan namelijk ook worden geprobeerd om die binneninstallaties te vervangen door iets wat meer duurzaam is. Zo'n apk is dus een goed middel om dit proces te versnellen. Ik wil toch nog een laatste poging wagen om de minister op dat punt een klein stukje de goede kant op te krijgen.

Ik neig toch tot het indienen van een motie over de sandwichpanelen en de kunststofschuimen. Ik bespeur dat een meerderheid in de Kamer vindt dat het niet verstandig is om daarmee door te gaan in daarvoor gevoelige gebouwen. Het pleidooi van de heer Boelhouwer voor een funderingsparagraaf in het koopcontract lijkt mij in ieder geval een stapje in de goede richting. Als er asbest in een gebouw zit, moet dat bijvoorbeeld ook worden gemeld. Het zou misschien nog beter zijn als dit ook al is verwerkt in de taxatie. Ik stel voor om die optie ook te betrekken bij de uitwerking.

Voorzitter: Boelhouwer

Mevrouw **Vietsch** (CDA): Voorzitter. Ik dank de minister voor de vele antwoorden en toezeggingen. Ik ben wel benieuwd naar een datum bij die toezeggingen, maar die horen wij misschien zo meteen, als het rijtje met toezeggingen wordt doorgenomen.

De apk sluipt er zo steeds verder in, want als ik de collega's zo hoor, moeten wij aandacht schenken aan de fundering, de veiligheid, de luchtkwaliteit enzovoort. Dan denk ik toch: je huurt geen woning van de Staat, je koopt een woning en daar hangt ook de prijs van af. Als je enigszins verstandig bent, vraag je de makelaar of iemand anders om een bouwkundig rapport. Dan zit het er vanzelf al in, of anders valt het onder de verborgen gebreken. Naar de mening van het CDA komt er dus nog steeds geen verplichte apk.

Op een punt wil ik concreet terugkomen, en dat is de brandvertrager in het meubilair en de matrassen. Ervaringen in het buitenland tonen inderdaad aan dat dit effectief is. Zegt de minister toe dat hij dat ook in Nederland wil gaan invoeren en zo ja, wanneer zal dat dan gebeuren?

Voorzitter: Vietsch

Minister **Van Middelkoop**: Voorzitter. Ik ga eerst in op de vraag van mevrouw Van der Burg. Ik sta inderdaad bij haar in het krijt. Zij stelde een vraag over een casus die ik vaag herken, maar niet elk krantenbericht wordt door mij grondig bestudeerd. Ik kan er denk ik wel op reageren. Het gaat over een soort incomptabiliteitsproblematiek, die wenste zij althans te signaleren bij oud-wethouders en een bestuurder van een corporatie. Zij maakte een buitengewoon gevaarlijke opmerking aan mijn adres. Zij verleidde mij namelijk om te erkennen – wij kunnen moeilijk anders – dat het niet in strijd is met de letter van de wet, maar wel in strijd is met de geest van de wet. Ik adviseer haar nooit een minister de bevoegdheid te geven om een wet te interpreteren naar zijn geest. Dat is heel riskant. Als het goed is, zijn de bevoegdheden in een wet duidelijk gearticuleerd. Is die bevoegdheid er niet, dan is die er niet. Breng een minister niet in de verleiding om te zeggen dat iets in de geest van de wet niet zou mogen. Ik spreek haar even aan op haar liberale rechtstatelijke gevoel. Dat is dus de stand van zaken nu. Als het wettelijk niet verboden is, dan mag het. Punt uit. Of het in de governancecode een plaats mag krijgen, kan ik zo niet beoordelen. Daarvoor ben ik onvoldoende op de hoogte van de precieze bevoegdheden. Volgens mij ben ik op dat terrein niet eens bevoegd. Als mevrouw Van der Burg over mijn hoofd heen die wens naar buiten wil brengen, dan is dat bij dezen gebeurd en dan is dit mijn reactie.

De heer **Jansen** (SP): Ik begrijp dat de minister zegt dat hij met Aedes zal kijken of de governancecode op dit punt kan worden aangepast. Dan ben ik tevreden.

Minister **Van Middelkoop**: Dat is een kwestie van politieke filosofie. Het is een zelfstandige organisatie. Ik vind niet dat ik bij elke langskomende wens onmiddellijk bij Aedes moet aankloppen. Je moet de vrijheid van die organisatie respecteren. Al zou ik het met mevrouw Van der Burg eens zijn – ik houd het niet voor mogelijk dat de heer Jansen het op dat punt met haar eens is – dat de governancecode op dat punt moet worden gewijzigd, dan ga ik niet Aedes bellen, zo van «er leeft een wens bij de Kamer en daar ben ik het mee eens». Dat hoort men mij niet zeggen. De heer Jansen weet zelf ook wel de weg te vinden naar Aedes. Ik ga ervan uit dat Aedes meeluistert, want zij heeft wel belangstelling voor dit soort debatten. Ik wil die verantwoordelijkheid daar leggen.

De heer **Jansen** (SP): Ik hoop inderdaad dat Aedes meeluistert. Als de minister dezelfde mening heeft, legt dat echter net iets meer gewicht in de schaal. Vandaar de vraag van mijn collega.

Minister **Van Middelkoop**: Maar dat is nu juist de verleiding.

De heer **Jansen** (SP): Daarnaast is het argument dat de wetgever in het verleden heeft gezegd dat hij zich iets terughoudender kan opstellen omdat de sector het zelf al heel aardig heeft geregeld. Wij constateren nu dat daar een lek in zit, althans een aantal personen constateren dat hier. In die situatie moet je een nieuwe afweging maken: moeten wij iets doen, of moeten zij iets doen? De minister zou aan hen kunnen vragen of zij van plan zijn om dat te doen. Als het antwoord «nee» is, kan de wetgever besluiten om een initiatief in te dienen.

Minister Van Middelkoop: Nu slaat de heer Jansen echt een beetje door. Door deze casus zouden wij dan ineens datgene wat wij aan het vrije veld hebben overgelaten, te weten de governancecode, tot wetgeving moeten verheffen. Dat vind ik volkomen disproportioneel. Dat vind ik ook niet gerechtvaardigd. De heer Jansen moet dat niet willen, nog even los van mijn demissionaire status, waardoor mij dat niet eens is toegestaan. Of de heer Jansen is altijd al tegen de governancecode geweest; dan heeft hij een punt. Dan is hij immers consistent en kan hij mijn waardering daarvoor krijgen, maar ook niet meer dan dat. Laat ik iets meer op de inhoud ingaan. Als mevrouw Van der Burg mij onmiddellijk ervan had overtuigd dat hier sprake is van een echte misser in de code en dat dit dus echt niet kan, dan had ik wellicht een zekere neiging gehad om mij «te laten gebruiken» – in de goede zin van het woord – als boodschapper richting Aedes. Daarvan heeft mevrouw Van der Burg mij echter nog niet overtuigd. Ik vind het een beetje riskant om op basis van één casus de gang naar Aedes voor dit doel te ondernemen. Ik blijf dus bij mijn standpunt.

De heer Boelhouwer kwam nog terug op de funderingsproblematiek, in het bijzonder op zijn voorstel om ter zake clausules in het koopcontract te laten opnemen. Ik blijf toch bij mijn terughoudendheid. Ik wijs nogmaals op de andere methoden van attendering en informatieverstrekking. Ook het overeenkomstenrecht is een van de grondrechten van deze samenleving. Ik zie mevrouw Van der Burg volautomatisch liberaal knikken. Wij zijn het op dat punt met haar eens. Het kan wel eens gerechtvaardigd zijn om via wetgeving daarop in te grijpen. De Grondwet staat dat toe, maar daarvoor moet je echt een heel zware legitimatie hebben. Als je sowieso al weet dat dit bij drie kwart van de huizen helemaal niet aan de orde is, dan lijkt mij dit niet gerechtvaardigd. Het zou een punt kunnen zijn als wij verder helemaal niks konden doen, maar daar is geen sprake van.

Mevrouw Van der Burg heeft nog eens gewezen op de noodzaak van voortgang bij NEN-normen. Daar ben ik het mee eens. Over de integriteitskwestie hebben wij gesproken.

De heer Jansen is teruggekomen op de apk. Dat is eigenlijk een soort slotkeurmerk. Hoe je tot de conclusie komt dat iets echt goedgekeurd is, gaat daaraan vooraf. Het simpele feit dat ik geen mogelijkheden zie en ook niet bereid ben om een apk in te voeren, wil niet zeggen dat de auto ongerepareerd blijft rijden. Daar is geen sprake van. Wij gaan linksom of rechtsom proberen om de brandveiligheid te verbeteren. Dat is natuurlijk al veel langer het geval. Dat kan ik ook zonder die apk doen. Hij verzocht verder om alsjeblieft bij de bestaande voorraad te beginnen. Bij nieuwbouw is het verplicht. Daar hoeft ik dus verder geen aandacht aan te geven. De bestaande voorraad wordt als het ware bewerkt, ook door de brandweer en de gemeente, met voorlichting en wat dies meer zij. Wij hebben erover gesproken.

Mevrouw Vietsch sprak over de toezeggingen. Volgens mij heb ik bij alle toezeggingen al gezegd wanneer die worden gehonoreerd. Ik merk straks wel of ik met deze opmerking mijn hand overspeel. Zij steunt mij in mijn voornemen geen apk op te leggen. Ten slotte kwam zij terug op de brandvertrager in meubels. Ik mis even het punt dat mevrouw Vietsch wil overbrengen. Onder vermelding van het rapport van het NIFV heb ik gezegd dat ik erken dat dit een reëel punt van aandacht is. Als je geen apk

invoert, is dit een van de andere dingen die je kunt doen. Wellicht kan hiermee ook tegemoet worden gekomen aan de wens van de heer Jansen. Ik heb gezegd dat wij nu samen met VWS en BZK zullen bezien of wij in het buitenland kennis hierover kunnen opdoen. Ik wil wel toezeggen dat, als blijkt dat in het buitenland zinnige methoden te vinden zijn, ik best bereid ben om bij mijn collega's te pleiten voor een snelle overname daarvan. Als Nederland dan toch zo graag en zo vaak een voorhoedeland wil zijn, dan lijkt mij dat ook op dit gebied alleszins gepermitteerd.

De voorzitter: Het gaat er mij om dat er iets aan die meubels gebeurt. Hier zit een minister aan tafel, maar de regering spreekt nog steeds met één mond. Verwijzen naar andere collega's voor toezeggingen vind ik op dit punt iets te gemakkelijk. Ik wil graag dat deze minister toezegt dat er iets aan gaat gebeuren en dat brandvertragers worden ingevoerd. Als hij dat niet onmiddellijk kan toezeggen, krijg ik daarop graag binnen een week een schriftelijk de reactie van de regering.

Minister Van Middelkoop: Mevrouw Vietsch heeft volstrekt gelijk dat de regering met één mond spreekt. Dat geldt ook als ik zeg dat ik aangevoelen ben op overleg met mijn collega van BZK en in het bijzonder van VWS. Nieuwe regelgeving op dit gebied landt immers in de Warenwet en die wet valt onder de verantwoordelijkheid van de minister van VWS. Ik ben dus aangewezen op die coördinatie. Dat is niet weglopen voor de zaak.

Mevrouw Vietsch (CDA): Kan de minister dan toezeggen dat de minister van VWS binnen enkele weken of over een week hierover een brief naar de Kamer zal sturen?

Minister Van Middelkoop: Nee, sorry. Ik wil best aan mijn collega melden dat de Kamer hiervoor belangstelling heeft. Als het tot iets leidt, regardeert dit de verantwoordelijkheid van de minister van VWS. Het betreft namelijk de Warenwet. Ik wil minister Klink ook best in overweging geven om de Kamer hierover separaat te informeren, maar ik ga daar niet over. Ik kan niet namens een collega iets toezeggen als dat mijn bevoegdheid niet is. Maar waarom daarover zo veel moeilijkheden maken? De volgorde der dingen is als volgt. Wij gaan in het buitenland kijken of daar goede ideeën zijn. Als dat het geval is, wordt de Kamer daarover geïnformeerd. Wiens handtekening daar nou als eerste onder staat, lijkt mij niet van het grootste belang. Dat leidt wellicht tot de conclusie dat implementatie via de Warenwet moet plaatsvinden.

De heer Boelhouwer (PvdA): Vooralsnog hoort dit bij de Voedsel en Waren Autoriteit, die valt onder mevrouw Verburg.

Minister Van Middelkoop: Is dat Landbouw?

De heer Boelhouwer (PvdA): Ja, dat is Landbouw. LNV, met de V van Voedselkwaliteit. En niet van visserij, zoals velen wel eens denken.

Minister Van Middelkoop: «Het valt niet onder mijn verantwoordelijkheid», zei hij juichend. Ten slotte kan ik nog tegen de heer Jansen zeggen dat het rapport van Efectis aan de Kamer zal worden toegestuurd. Excuus dat ik deze vraag niet eerder heb beantwoord. Wellicht is het mogelijk om daarmee het indienen een motie te voorkomen. Dit is dan de toezegging. Voorzitter. Ik ben klaar.

De heer **Boelhouwer** (PvdA): Mijn vraag is nog niet beantwoord. Ik heb expliciet gevraagd of in dat antwoord ook het verhaal van de purpanelen aan de orde komt.

Minister **Van Middelkoop**: De sandwichpanelen. Deze materie loopt via het OPB en betreft mogelijk ook de AMvB. Daarop kan ik niet vooruitlopen. Verder komt dit aan de orde in de brief die de Kamer hierover zal ontvangen.

De **voorzitter**: Ik dank de minister voor de gegeven antwoorden. Ik dank ook de collega's.

Er is een groot aantal toezeggingen gedaan, die ik even zal voorlezen.

1. De minister zal bij de verzekeraar aandringen op kortingen op premies voor brandverzekering bij plaatsing van een rookmelder en zal de Kamer daarover begin volgend jaar informeren.

Minister **Van Middelkoop**: Dit is niet goed. Ik heb gezegd dat wij overleg voeren. Daar gaan wij ook gewoon mee door, maar meer heb ik niet gezegd. Ik moet ook een beetje de bescheidenheid van mijn rol in acht nemen omdat ik daar niet over ga. Dit is echt management by speech bij de verzekeraars, en niet meer dan dat. Het lijkt mij niet nodig om daarop in een aparte brief terug te komen. Dat wordt anders hapsnapbeleid. Als zich substantiële veranderingen in het veld voordoen, dan melden wij dat aan de Kamer, maar ik meen niet dat wij over elk punt een brief moeten sturen.

De **voorzitter**: Ik zie dat mijn collega's het hiermee eens zijn. Daarmee vervalt dit als toezegging aan de Kamer.

2. De minister zal de Kamer informeren over vorderingen in het dossier brandregelgeving op Europees niveau, wanneer dat aan de orde is. Dat klinkt vaag. Kan daarbij een datum worden genoemd?

Minister **Van Middelkoop**: Een datum in elk geval niet. Ik heb even ambtelijke assistentie nodig, want ik weet het niet precies. De Kamer wordt natuurlijk altijd geïnformeerd over EU-regelgeving. Die landt op enig moment in nationale wetgeving. Ik zou zeggen: wacht dat gewoon af. Als het relevant wordt – te weten: als het wordt neergelegd in wetgeving – dan komt dat vanzelf bij de Kamer. Dat is het normale traject. Ik ben best bereid om toe te zeggen dat ik mij houd aan mijn wetgevende verplichtingen, maar dat is volgens mij een constitutionele evidentie.

De **voorzitter**: De griffier geeft aan dat u dat wel heeft toegezegd, maar wij kunnen instemmen met de manier waarop u het nu formuleert.

3. De minister van BZK zal de Kamer volgend jaar informeren over de resultaten van het NIFV-onderzoek.

Minister **Van Middelkoop**: Zeker. Die toezegging kunt u laten staan.

De **voorzitter**: Eindelijk.

4. De minister gaat steekproefsgewijs na of de brandweer uit moet rukken voor ziekenvervoer om zo te kunnen beoordelen of dat een probleem is dat nadere aandacht verdient.

Minister **Van Middelkoop**: Zeker.

De **voorzitter**: Wanneer kunnen wij dat verwachten?

Minister **Van Middelkoop**: Die steekproef kan in een paar maanden.

De **voorzitter**: Zullen wij zeggen: direct na de zomer. Dat moet toch te doen zijn.

Minister **Van Middelkoop**: Ja, zeker. Dank voor uw coulance. Ik ben bereid mijn vakantie ervoor op te zeggen.

De **voorzitter**: En anders kunt u misschien vakantiewerkers daarvoor inhuren.

5. De minister zal de Kamer informeren over de wijzigingen van de verbouwnorm bruggen nadat overleg geweest is tussen WWI, de NEN-commissie en Verkeer en Waterstaat. Voor wanneer staat dat gepland?

Minister **Van Middelkoop**: 1 mei of zoiets.

De **voorzitter**: Dat houden wij erin.

6. De minister zendt tegelijkertijd met het Bouwbesluit de bedrijfseffect-rapportage naar de Kamer. Bij een vorige toezegging werd gezegd dat het Bouwbesluit aan het eind van het jaar naar de Kamer zou worden gestuurd. Ik ga ervan uit, dat gelijktijdig de bedrijfseffectrapportage wordt meegestuurd.

Minister **Van Middelkoop**: Die is er nog niet. «In het najaar», wordt mij geadviseerd.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Er is wel toegezegd dat er in dezen ruimte was voor overleg met de Kamer?

De **voorzitter**: Ja.

Minister **Van Middelkoop**: Maar dat gebeurt op basis van de wet.

De **voorzitter**: Dat hebben wij geconstateerd en daar gaan wij de minister aan houden.

7. De regering gaat na of er in het buitenland zinvolle regelgeving is voor het gebruik van brandvertragende materialen in meubels en matrassen en informeert de Kamer daarover. Wanneer kunnen wij dat verwachten?

Minister **Van Middelkoop**: Dat is even lastig, want daarbij ben ik ook op mijn collega's van VWS, LNV en BZK aangewezen. Dat moeten wij nog even blanco houden. Ik hoor hier zeggen: voor de zomer.

De **voorzitter**: Uitstekend.

8. De minister stuurt het rapport van Efectis naar de Kamer en informeert de Kamer daarover in een brief over sandwichpanelen.

Minister **Van Middelkoop**: Dat rapport kan per omgaande naar de Kamer worden gestuurd. De brief met een standpunt volgt 1 mei. Dat is toch een mooie sociaaldemocratische datum.

De **voorzitter**: In mei krijgen wij de informatie over sandwichpanelen. Dan heb ik hiermee de toezeggingen gehad.

Mevrouw **Van der Burg** (VVD): Ik weet niet of het bij het NIFV-rapport zit, maar de informatie over de voorlichtingsbijeenkomst en over hoe dat uitpakt voor de doelgroepen in het algemeen, was toegezegd voor begin volgend jaar.

Minister **Van Middelkoop**: Wilt u dat even herhalen?

Mevrouw **Van der Burg**: U zou een voorlichtingscampagne, of acties, beginnen voor brandmelders. Dat zou voor particuliere huurwoningen zijn, voor woningen in de aandachtswijken en voor studenten. Daarover zou de Kamer begin volgend jaar worden geïnformeerd. Dat heb ik gemist.

Minister **Van Middelkoop**: Begin volgend jaar. Dan heeft een evaluatie plaatsgevonden. Ik neem aan dat wij het daar nu over hebben. Dan kunnen wij de balans opmaken en zien of dat effectief is. Daar moeten wij even de tijd voor nemen, om te kijken hoe de burger daarop reageert. Dat is een goed punt.

De **voorzitter**: Dat wordt genoteerd.
Ik dank de minister, mijn collega's, degenen op de publieke tribune en degenen die hebben meegeluisterd voor hun aandacht.